

СХВАЛЕНО
рішенням педагогічної ради
Черкаської загальноосвітньої
школи І-ІІІ ступенів №26
ім. І. Ф. Момота
Черкаської міської ради
Черкаської області
протокол від 24.05.2018 №10

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом по школі
від 24.05.2018 №172
директор школи

Г. О. Титаренко
24.05.2018.

Освітня програма на 2018-2019 н. р.

Черкаської загальноосвітньої школи
І-ІІІ ступенів № 26
ім. І. Ф. Момота
Черкаської міської ради
Черкаської області

Наочна освіта
загальної середньої
шкільної освіти
з поглибленим
вивченням предметів
загальнодержавного
значення та з поглибленим
вивченням предметів
регіонального значення
з метою підготовки учнів
до професійної діяльності та
до подальшої освіти

Індивідуальний підход до вивчення предметів, які входять в освітню програму, та до використання методів та засобів освітництва

При цьому виконавчий державний підприємство освіти та науки, відповідальним за реалізацію освітньої програми, здійснює
загальнодержавну гідальну

Модульна структура, її тематичні
Розподіл предметів з урахуванням можливостей отвореної
Типовісні речі та
Методичні
Природа
Технологічна
Інформаційна
Спеціальні та обласні
Громадянська та корпоративна
Матеріальні

**Освітня програма
Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 26
ім. І.Ф. Момота Черкаської міської ради Черкаської області**
I ступінь навчання

Освітня програма, розроблена відповідно до нового Закону України “Про освіту” та Державного стандарту початкової освіти. Згідно рішення педагогічної ради школи навчання в 1-х класах Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 26

ім. І.Ф. Момота буде проводитися за навчальною програмою Шияна Р. Б.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

До освітньої програми додано навчальні плани згідно яких буде організовано освітній процес учнів 1-А, 1-Б, 1-В класів Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 26 ім. І.Ф. Момота (Таблиця 1). Для учнів 2-х – 4-х класів (таблиці 2-4).

У початковій школі здійснюється поділ класів на групи при вивченні окремих предметів відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517).

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1-х класах – 35 хвилин.

Загальний обсяг годин для 1-х класах 700 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 2-4-х класів закладів загальної середньої освіти складає 2695 годин/навчальний рік:

для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік,

для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік,

для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Варіативна складова навчальних планів у 1-х класах використовується на проведення індивідуальних та групових занять.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани початкової школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідній **навчальній програмі**.

Перелік та пропонований зміст освітніх галузей. Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мовно-літературна, у тому числі:

Рідномовна освіта (українська мова та література)

Іншомовна освіта

Математична

Природничі

Технологічна

Інформатична

Соціальна і здоров'язбережувальна

Громадянська та історична

Мистецька

Фізкультурна

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчителька у рамках кожної галузі. Очікувані результати навчання здобувачів освіти подано за змістовими лініями і співвіднесено за допомогою індексів з обов'язковими результатами навчання першого циклу, визначеними Державним стандартом початкової освіти.

Змістові лініїожної освітньої галузі в межах І циклу реалізовуються паралельно та розкриваються через «Пропонований зміст», який окреплює можливий навчальний матеріал, на підставі якого будуть формуватися очікувані результати навчання та відповідні обов'язкові результати навчання.

Оскільки освітня програма ґрунтуються на компетентнісному підході, теми тези рубрики «Пропонований зміст» не передбачають запам'ятовування учнями визначень термінів і понять, а активне конструювання знань та формування умінь, уявлень через досвід практичної діяльності.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Очікувані результати навчання, окреслені в межахожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти. Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Освітня програма для 2-х - 4-х класів розроблена на основі типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти І ступеня затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 407.

Початкова школа Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 26 ім. І.Ф. Момота навчається відповідно до навчальних планів початкових шкіл з українською мовою навчання.

Навчальні плани містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні.

Освітня галузь "Мови і літератури" з урахуванням вікових особливостей учнів у навчальних планах реалізується через окремі предмети "Українська мова (мова і читання)", "Іноземна мова".

Освітні галузі "Математика", "Природознавство" реалізуються через однайменні окремі предмети, відповідно, - "Математика", "Природознавство".

Освітня галузь "Суспільствознавство" реалізується предметом "Я у світі".

Освітня галузь "Здоров'я і фізична культура" реалізується окремими предметами "Основи здоров'я" та "Фізична культура".

Освітня галузь "Технології" реалізується через окремі предмети "Трудове навчання" та "Інформатика".

Освітня галузь "Мистецтво" реалізується окремими предметами "Образотворче мистецтво" і "Музичне мистецтво".

При визначені гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 2-4 класах – 40 хвилин.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» години фізичної культури не враховуються при визначені гранично допустимого навантаження учнів.

Варіативна складова навчальних планів 2-х - 4-х класів використовується на:

запровадження курсів за вибором та індивідуальні заняття та консультації.

Варіативна складова реалізується у школі І ступеня в 2-А, 3-А, 3-Б, 3-В, 4-А, 4-Б, 4-В класах за рахунок курсу за вибором «Українознавство». Метою даного курсу є широке ознайомлення учнів з поняттями «Україна» та «світове українство», з матеріальними та духовними цінностями українського народу, вивчення особливостей українського довкілля, етносу, мови, культури, державотворення, української ментальності, історичного розвитку та історичної долі українського народу, формування духовно багатої особистості з цілісним уявленням про світ, глибокими патріотичними почуттями та розвиненою національною самосвідомістю, майбутнього громадянина України.

В 2-Б та 2-В класах буде проводитися курс за вибором «Абетка харчування». Мета даного курсу: формування в учнів початкової школи основ культури харчування, як складової здорового способу життя.

В усіх початкових класах одна година варіативної складової виділяється на проведення індивідуальних та групових консультацій.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів. Змістове наповнення предмета «Фізична культура» сформовано з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу та кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій.

Границя наповненості класів встановлюється відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталій розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти.

Перелік освітніх галузей. Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;

якість проведення навчальних занять;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (комpetентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

новлення методичної бази освітньої діяльності;

контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма закладу початкової освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (комpetентностей), визначених Державним стандартом.

В школі для осіб з особливими освітніми потребами впроваджено інклузивне навчання – в 2-А та 3-В класах.

**Навчальний план початкової школи
для 1-А, 1-Б, 1-В, класів на 2018-2019 н.р.,
п'ятиденка, з українською мовою навчання,
за програмою НУШ-2 Шияна Р. Б.**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
	1-А	1- Б	1- В
Українська мова	5	5	5
Іноземна мова	2	2	2
Математика	3	3	3
Я досліджую світ *	7	7	7
Образотворче мистецтво	1	1	1
Музичне мистецтво	1	1	1
Фізична культура	3	3	3
Усього	19+3	19+3	19+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	1
Індивідуальні заняття	1	1	1
Границю допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	20	20
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансиється з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	23	23	23

* Орієнтовний розподіл годин між освітніми галузями в рамках цього інтегрованого предмета: мовно-літературна - 2; математична-1; природничі, технологічна, інформатична, соціальна і здоров'язбережна громадянська та історична – разом 4 .

Директор школи

Г.О.Титаренко

**Навчальний план початкової школи
для 2-А, 2-Б, 2-В, класів на 2018-2019 н.р.,
п'ятиденка, з українською мовою навчання**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		2-А	2-Б	2-В
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова	7	7	7
	Іноземна мова (англійська)	2	2	2
Математика	Математика	4	4	4
Природознавство	Природознавство	2	2	2
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	1	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3
Усього		20+3	20+3	20+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2	2	2
Курси за вибором:		1	1	1
Українознавство		1		
Абетка харчування			1	1
Індивідуальні заняття		1	1	1
Границю допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		22	22	22
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		25	25	25

Директор школи

Г.О. Титаренко

Таблиця 3
до освітньої програми

**Навчальний план початкової школи
для 3-А, 3-Б, 3-В класів на 2018-2019 н.р.,
п'ятиденка, з українською мовою навчання**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		3-А	3-Б	3-В
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова	7	7	7
	Іноземна мова (англійська)	2	2	2
Математика	Математика	4	4	4
Природознавство	Природознавство	2	2	2
Суспільствознавство	Я у світі	1	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	1	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3
Усього		21+3	21+3	21+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2	2	2
Курси за вибором:		1	1	1
Українознавство		1	1	1
Індивідуальні заняття		1	1	1
Границю допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		23	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		26	26	26

Директор школи

Г.О. Титаренко

Таблиця 4
до освітньої програми

**Навчальний план початкової школи
для 4-А, 4-Б, 4-В класів на 2018-2019 н.р.,
п'ятиденка, з українською мовою навчання**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		4-А	4-Б	4-В
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова	7	7	7
	Іноземна мова (англійська)	2	2	2
Математика	Математика	4	4	4
Природознавство	Природознавство	2	2	2
Суспільствознавство	Я у світі	1	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	1	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3
Усього		21	21	21
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2	2	2
Курси за вибором:		1	1	1
Українознавство		1	1	1
Індивідуальні заняття		1	1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		23	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		26	26	26

Директор школи

Г.О.Титаренко

Освітня програма
Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 26 ім. І.Ф. Момота
Черкаської міської ради Черкаської області
ІІ ступінь навчання

Освітня програма розроблена на основі типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 5845 годин/навчальний рік:

- для 5-х класів – 1050 годин/навчальний рік,
- для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік,
- для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік,
- для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,
- для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 26 ім. І.Ф. Момота (таблиці 1-6).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Варіативна складова навчального плану закладу освіти визначена закладом загальної середньої освіти самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальних планах.

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

Проведення факультативів та індивідуальних та групових занять.

Факультатив з математики в 5-А, 5-Б, та 6-А класах «Логічні стежинки математики» сприяє інтелектуальному розвитку учнів, формуванню в них послідовного пошукового логічного мислення, просторової уяви, здатності до самостійного опрацювання й аналізу нестандартної інформації, моделювання розв'язання нестандартних задач.

Факультатив «Шкільна риторика» в 5-А, 5-Б та 6-А, 6-Б класах поєднує дві навчальні дисципліни літературу та мову для озброєння учнів знаннями й навичками активного мовного вираження та освоєння ними різних мовленнєвих жанрів, формування власного стилю мовлення.

Мета факультативу для учнів 5-А та 5-Б класів «Прекрасне довколо нас» полягає в особистісному естетичному розвитку учнів, формуванні художньо-творчої свідомості, засвоєнні та поглибленні знань художньо-образними засобами мистецтва; вмінні учнів самостійно розв'язувати творчі завдання, поглиблювати знання про мистецтво малюнка, живопису, властивостей кольору, декоративного мистецтва, народного мистецтва рідного краю, звичаїв, обрядів.

Німецька мова в 5-Б класі буде вивчатись факультативно за допомогою факультативу «Німецькомовні країни».

Для формування в учнів 6 – А класу системних знань, умінь і навичок з історії рідного краю, особистісних рис національно свідомого громадянина рідної землі, України із стійкими демократичними цінностями запроваджено вивчення факультативу «Історія рідного краю».

Для поглиблення і розширення знань учнів, які цікавляться біологією, прагнуть дізнатися про різноманітність рослин та їх життєдіяльність, взаємозв'язки у природі та практичне значення в 6 -Б класі буде викладатись факультатив «Біологія. Життя рослин».

Мета програми факультативу для 6-А та 6-Б класів «Психологія спілкування» сприятиме розвитку пізнавальних здібностей, психологічної культури, толерантності, становленню власної гідності, формуванню здатності до рефлексії, самопізнання і самовдосконалення, важливих життєвих навичок.

Факультативи 7-11 класи

Факультативи у 7-9 класах організовано з метою професійної орієнтації учнів, сприяння вибору ними напряму профільного навчання у старшій школі, як форми реалізації допрофільної підготовки.

Мета і зміст факультативного курсу в 7- 9 класах «За лаштунками шкільної математики» пов'язані з розширенням знань учнів з математики, розвиток логічного мислення, математичної інтуїції, творчих здібностей учнів, формуванням у них практичних умінь, необхідних в освітньому процесі в старших класах. Практична спрямованість курсу сприяє поглибленню знань, набутих у попередні роки. Вивчення цього курсу буде сприяти ефективній підготовці до олімпіад.

Факультатив в 7-х класах «Дизайн в побуті» направлений на ознайомлення учнів з поняттям предметне середовище, історичні й сучасні стилі дизайну, формування вмінь створювати дизайнерські вироби для побуту, виховання у учнів культури праці, працелюбності, естетичного смаку, національної свідомості.

В умовах становлення українського громадянського суспільства, перед історичною освітою постає завдання запропонувати підростаочому поколінню не лише сукупність знань, але й сприяти формуванню його національної свідомості, почуття гордості за власний народ і державу, бажання сприймати ідеї гуманізму та загальнолюдських цінностей. Серед таких цінностей – розуміння й усвідомлення місця і ролі особи в історичному процесі. Це основне завдання факультативу «Видатні постаті України середини XVI – XVIII століть» в 8-А класі.

Факультатив «Фізика в русі» для 8-А класу буде вивчатися з метою сформувати в учнів знання і осягнути основні науково-технічні досягнення, які здобуло людство у XV - XXI століттях дізнатися про світових та вітчизняних винахідників та раціоналізаторів, які створили численні механізми, апарати та пристосування для того, щоб зробити життя людини більш комфорtnим, безпечним та прямим розвивати в учнів творчі здібності, навички дослідницької роботи під час ознайомлення з новими науково-технічними відкриттями та особистостями, які їх винайшли.

Індивідуальні заняття, які сплановані в 5-9 класах, призначені для корекційної роботи з окремими учнями та групами учнів, а також для розвитку пізнавальних здібностей обдарованих дітей.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповненості груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати

вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числововою інформацією; встановлювати відношення між</p>

		<p>реальними об'єктами навколошньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння чититися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх</p>

		<p>потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p><i>Навчальні ресурси:</i> завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета</p>

		на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
1	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення:усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; щадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й стабільний розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання і уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів. Наскрізні лінії є соціально значимими над предметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
-----------------	------------------------

<p>Екологічна безпека сталий розвиток</p>	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
<p>Громадянська відповідальність.</p>	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленним на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посідючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
<p>Здоров'я і безпека</p>	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечно життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
<p>Ініціативність і фінансова грамотність</p>	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірі його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний

інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей. Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних *навчальних програмах.*

Рекомендовані форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

формування компетентностей;

розвитку компетентностей;

перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;

корекції основних компетентностей;

комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких займають перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять вимірювання та звітувати за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивчені змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, визначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;

якість проведення навчальних занять;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

обов'язкове методичної бази освітньої діяльності;

контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма базової середньої освіти школи передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

В школі для осіб з особливими освітніми потребами впроваджено інклюзивне навчання – в 5-А та 9-А класах.

Таблиця 1
до освітньої програми

**Навчальний план
для 5-А класу
на 2018-2019 н.р.,
п'ятиденка з українською мовою навчання**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Kількість годин на тиждень у класі
		5-А
Мови і літератури	Українська мова	3,5
	Українська література	2
	Перша іноземна мова (англійська)	3
	Друга іноземна мова (німецька)	2
	Зарубіжна література	2
Суспільство – знавство	Історія України (Вступ до історії)	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Математика	Математика	4
Природознавство	Природознавство	2
	Біологія	-
	Географія	-
Технології	Трудове навчання	2
	Інформатика	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3
Разом		25,5+3
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2,5
Факультативи:		2,5
Логічні стежинки математики		1
Шкільна риторика (укр.мова)		1
Прекрасне довколо нас (мистецтво)		0,5
Границю допустиме навчальне навантаження		28
Всього (без урахування поділу класів на групи)		31

Директор школи

Г.О. Титаренко

Таблиця 2
до освітньої програми

**Навчальний план
для 5-Б класу
на 2018-2019 н.р.,
п'ятиденка з українською мовою навчання**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі
		5-Б
Мови і літератури	Українська мова	3,5
	Українська література	2
	Іноземна мова (англійська)	3
	Зарубіжна література	2
Суспільство - знавство	Історія України (Вступ до історії)	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Математика	Математика	4
Природознавство	Природознавство	2
Технології	Трудове навчання	2
	Інформатика	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3
Разом		23,5+3
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3,5
Факультативи :		3,5
Логічні стежинки математики		1
Шкільна риторика (укр.мова)		1
Німецькомовні країни (нім.мова)		1
Прекрасне довколо нас (мистецтво)		0,5
Границно допустиме навчальне навантаження		28
Всього (без урахування поділу класів на групи)		30

Директор школи

Г.О. Титаренко

Таблиця 3
до освітньої програми

**Навчальний план
для 6-А, 6-Б класу
на 2018-2019 н.р.,
п'ятиденка з українською мовою навчання**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		6-А	6-Б
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5
	Українська література	2	2
	Іноземна мова (англійська)	3	3
	Зарубіжна література	2	2
Суспільство - знавство	Інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України»	2	2
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Математика	Математика	4	4
	Біологія	2	2
	Географія	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2
	Інформатика	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура	3	3
Разом		26,5+3	26,5+3
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації:		3,5	3,5
Факультативи:			
Логічні стежинки математики		1	
Шкільна риторика (укр.мова)		1	1
Історія рідного краю		1	
Життя рослин (біологія)			1
Психологія спілкування		0,5	0,5
Індивідуальні заняття та консультації:			
Математика			1
Гранично допустиме навчальне навантаження		31	31
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33	33

Директор школи

Г.О.Титаренко

Таблиця 4
до освітньої програми

**Навчальний план
для 7-А, 7-Б класу
на 2018-2019 н.р.,
п'ятиденка, з українською мовою навчання**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		7-А	7-Б
Мови і літератури	Українська мова	2,5	2,5
	Українська література	2	2
	Перша іноземна мова (англійська)	2	2
	Друга іноземна мова (німецька)	2	2
	Зарубіжна література	2	2
Суспільство – знанство	Історія України	1	1
	Всесвітня історія	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Математика	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природознавство	Біологія	2	2
	Географія	2	2
	Фізика	2	2
	Хімія	1,5	1,5
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура	3	3
Разом		29+3	29+3
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3	3
Факультативи :		3	3
За паштунками шкільної математики		1	1
Дизайн в побуті (мистецтво)		1	1
Шкільна риторика (укр.мова)		1	1
Границю допустиме навчальне навантаження		32	32
Всього (без урахування поділу класів на групи)		35	35

Директор школи

Г.О. Титаренко

**Навчальний план
для 8-А класу
на 2018-2019 н.р.,
п'ятиденка, з українською мовою навчання**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Kількість годин на тиждень у класах
		8-А
Мови і літератури	Українська мова	2
	Українська література	2
	Перша іноземна мова (англійська)	2
	Друга іноземна мова (німецька)	2
	Зарубіжна література	2
Суспільство - знавство	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
Мистецтво	Мистецтво	1
Математика	Математика	-
	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природо- знавство	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	2
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3
Разом		29,5+3
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3,5
Факультативи :		3,5
За лаштунками шкільної математики		1
Фізика в русі		1
Видатні постаті України середини XVI – XVIII століття (історія)		1
Дизайн в побуті		0,5
Границю допустиме навчальне навантаження		33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		36

Директор школи

Г.О. Титаренко

**Навчальний план
для 8-А класу
на 2018-2019 н.р.,
п'ятиденка, з українською мовою навчання**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		8-А
Мови і літератури	Українська мова	2
	Українська література	2
	Перша іноземна мова (англійська)	2
	Друга іноземна мова (німецька)	2
	Зарубіжна література	2
Суспільство - знавство	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
Мистецтво	Мистецтво	1
Математика	Математика	-
	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природо- знавство	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	2
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3
Разом		29,5+3
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3,5
Факультативи :		3,5
За лаштунками шкільної математики		1
Фізика в русі		1
Видатні постаті України середини XVI – XVIII століття (історія)		1
Дизайн в побуті		0,5
Границю допустиме навчальне навантаження		33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		36

Директор школи

Г.О. Титаренко

Таблиця 6
до освітньої програми

**Навчальний план
для 9-А та 9-Б класів
на 2018-2019 н.р.,
п'ятиденка, з українською мовою навчання**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		9А	9Б
Мови і літератури	Українська мова	2	2
	Українська література	2	2
	Перша іноземна мова (англійська)	2	2
	Друга іноземна мова (німецька)	2	2
	Зарубіжна література	2	2
Суспільство - знавство	Історія України	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавства	1	1
Мистецтво	Мистецтво	1	1
Математика	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природо - знавство	Біологія	2	2
	Географія	1,5	1,5
	Фізика	3	3
	Хімія	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура	3	3
Разом		31+3	31+3
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2	2
Факультативи :		1	1
За ланцюнками шкільної математики		1	1
Індивідуальні заняття та консультації :			
Історія		1	
Укр.мова			1
Границю допустиме навчальне навантаження		33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		36	36

Директор школи

Г.О. Титаренко

Освітня програма
Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 26 ім. І.Ф. Момота
Черкаської міської ради Черкаської області
ІІІ ступінь навчання

Освітня програма розроблена на основі типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 та затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 406.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік:

для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік.

для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 26 ім. І.Ф. Момота (таблиця 1, 2, 3).

Навчальний план для 10-х та 11-х класів Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 26 ім. І.Ф. Момота розроблено відповідно до Державного стандарту, з метою його впровадження у частині повної загальної середньої освіти з 1 вересня 2018 року. Він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття.

Учні 10-х класів Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 26 ім. І.Ф. Момота будуть навчатись згідно другого варіанту (таблиця 2) запропонованого наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408.

До базових предметів у 10-х класах належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист Вітчизни».

За модульним принципом буде реалізовано зміст базового предмета «Фізика і астрономія». Розподіл годин між модулем фізики і модулем астрономії здійснюється відповідно до навчальних програм. В 10-х класах вивчається фізика в 11-х фізика та астрономія.

Реалізація змісту освіти, вказаного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами. В 10-М класі це «Інформатика», «Мистецтво», в 10-І класі це «Технології», «Мистецтво», що вивчаються на рівні стандарту. Обидва предмети учні будуть вивчати одночасно в 10 і 11 класах (відповідно години, передбачені на вибірково-обов'язкові предмети поділено між двома обраними предметами).

Профільність є ефективним засобом диференціації навчання у старшій школі, вона має на меті забезпечити більш глибоку підготовку старшокласників у тій галузі знань і діяльності, до яких у них сформувались стійкі інтереси і здібності.

Частину навчальних годин в обох класах призначено для забезпечення профільного спрямування навчання в старшій школі. А саме в 10-М класі – 6 годин для профільного навчання алгебри та геометрії, в 10-І класі – 5 годин для профільного навчання інформатики. В 11-А класі – 8 годин для профільного вивчення історії України та всесвітньої історії.

Факультативи є засобом задоволення пізнавальних інтересів та освітніх потреб учнів у галузях, які загалом не пов'язані з обраним профілем навчання. Факультативи реалізуються за рахунок додаткових годин, передбачених планом.

Факультатив з математики в 10-І класі «Методи розв'язування задач з математики» має на меті залучити учнів до процесу розв'язування задач підвищеної складності та розширити теоретичні знання, що дасть змогу готуватися їм до олімпіад та ЗНО.

Основна мета факультативного курсу в 10-І класі “Стилістика сучасної української мови” – засвоєння стилістичних норм сучасної української мови, оволодіння знаннями про особливості усіх функціональних стилів мови, формування вмінь і навичок добирати стилістичні ресурси відповідно до ситуації мовлення, формування навичок комунікативно віртуального використання засобів мови з додержанням етикетних норм спілкування.

З метою недопущення перевищення гранично допустимого навчального навантаження на одного учня 10-М класу - 2 години та в 10-І - 1 година варіативної складової робочого навчального плану буде використано для індивідуальних та групових занять.

Години варіативної складової в 11-А класі передбачаються на:

- 1) збільшення годин на вивчення окремих предметів інваріантної складової;
- 2) факультативи.

Факультатив з математики в 11-А класі «Методи розв'язування задач з математики» має на меті залучити учнів до процесу розв'язування задач підвищеної складності та розширити теоретичні знання, що дасть змогу готуватися їм до олімпіад та ЗНО.

У процесі вивчення факультативу з англійської мови «Культурознавство англомовних країн» учні 11-А набудуть умінь і навичок володіння мовою в усній і писемній формах відповідно до цілей, мотивів та соціальних норм мовленнєвої поведінки в типових ситуаціях. Саме при вивчені даного курсу формуються базові механізми іншомовного спілкування й засвоюються знання про культуру країни, мову якої школярі вивчають. У майбутньому житті випускники зможуть розвивати й удосконалювати ці знання та вміння для власних потреб.

Програма факультативу «Фізика у живій природі та медицині» для учнів та 11-А класу передбачає поглиблена вивчення окремих питань фізики і біології та більш глибоке й осмислено розуміння природних явищ, особливостей будови і поведінки живих організмів, обумовлених впливом на них абіотичних факторів (світло, температура, магнетизм та ін.).

Вивчення факультативного курсу «Узагальнення шкільного курсу з біології» в 11-А класах забезпечить учнів, що виявили зацікавлення до біології, необхідною допрофесійною підготовкою, поглибити підготовку обдарованих слухачів факультативу для успішної участі в олімпіадах з біології.

Основна мета факультативного курсу в 11-А класі “Стилістика сучасної української мови” – засвоєння стилістичних норм сучасної української мови, оволодіння знаннями про особливості усіх функціональних стилів мови, формування вмінь і навичок добирати стилістичні ресурси відповідно до ситуації мовлення, формування навичок комунікативно віртуального використання засобів мови з додержанням етикетних норм спілкування.

Практичні заняття з курсу "Захист Вітчизни" будуть проводитись наприкінці навчального року з використанням навчально-методичної бази військової частини.

Вивчення екології у 11-А класі буде здійснюватись окремим курсом 1 година на тиждень протягом II семестру.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації;

	відмінності) мовами	поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулувань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколошньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту: будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.

		<p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та</p>

		<p>точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповіальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чuti інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповіальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малионків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне</p>

		<p>та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>
--	--	---

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів.

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Наскрізні лінії є соціально значими над предметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивчені предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й стабільний розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповіальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколошнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколошнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>

	<p>Громадянська відповідальність</p> <p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а йї зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидочості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p> <p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
	<p>Здоров'я і безпека</p> <p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>
<p>Підприємливість і фінансова грамотність</p> <p>Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно допільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірці його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.</p> <p><i>Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти.</i> Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.</p> <p><i>Перелік освітніх галузей.</i> Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:</p> <p>Мови і літератури</p>	

Суспільствознавство
Мистецтво
Математика
Природознавство
Технології
Здоров'я і фізична культура
Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємствах, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована і має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готовуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей. Ця форма організації як правило застосовується у

класах з вечірньою формою здобуття освіти або для інших здобувачів профільної середньої освіти.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи одночасно досягнення конкретних очікуваних результатів, визначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;

якість проведення навчальних занять;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

оновлення методичної бази освітньої діяльності;

контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 26 ім. І.Ф. Момота базової середньої освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

В 11-А класі буде навчатись один учень з числа осіб з особливими освітніми потребами за індивідуальним планом на надомному навчанні.

**Навчальний план
для 10-М класу
з профільним вивченням математики
на 2018-2019н.р.,
п'ятиденка, з українською мовою навчання**

Предмети	Кількість годин на тиждень у класі
Базові предмети	
Українська мова	27
Українська література	2
Зарубіжна література	2
Іноземна мова	1
Історія України	2
Всесвітня історія	1,5
Громадянська освіта	1
Алгебра і початки аналізу	2
Геометрія	1,5
Біологія і екологія	1,5
Географія	2
Фізика і астрономія	1,5
Хімія	3
Фізична культура	1,5
Захист Вітчизни	3
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	1,5
Інформатика	3
Мистецтво	1,5
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	1,5
Профільні предмети:	8
Алгебра і початки аналізу	6
Геометрія	4,5
Індивідуальні заняття	1,5
Біологія	2
Українська мова	1
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	1
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	33
	38

Директор школи

Г.О.Титаренко

**Навчальний план
для 10 - І класу
з профільним вивченням інформатики
на 2018-2019 н.р.,
п'ятиденка, з українською мовою навчання**

Предмети	Кількість годин на тиждень у класі
Базові предмети	
Українська мова	27
Українська література	2
Зарубіжна література	2
Іноземна мова	1
Історія України	2
Всесвітня історія	1,5
Громадянська освіта	1
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	2
Біологія і екологія	3
Географія	2
Фізика і астрономія	1,5
Хімія	3
Фізична культура	1,5
Захист Вітчизни	3
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	3
Мистецтво	1,5
Технології	1,5
Додаткові години на профільні предмети, окрім базові предметі, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	8
Профільні предмети:	5
Інформатика	5
Факультативи:	2
Методи розв'язування задач з математики	1
Стилістика української мови	1
Індивідуальні заняття	1
Біологія	1
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38

Директор школи

Г.О. Титаренко

**Навчальний план
для профільного історичного 11-А класу
на 2018-2019 н.р.,
п'ятиденка з українською мовою навчання**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі
	11-А
Українська мова	2
Українська література	2
Іноземна мова (англійська)	3
Зарубіжна література	2
Історія України	4
Всесвітня історія	4
Громадянська освіта: правознавство	-
Економіка	1
Людина і світ	1
Художня культура	0,5
Математика	3
Астрономія	0,5
Біологія	1,5
Психологія	1
Фізика	2
Хімія	1
Екологія	0,5
Технології	1
Інформатика	1
Фізична культура	2
Захист Вітчизни	1,5
Разом	34,5
Додатковий час на поглиблене вивчення предметів, введення курсів за вибором, факультативів	3,5
Факультативи :	
Стилістика української мови (І група)	0,5
Стилістика української мови (ІІ група)	0,5
Культурознавство англомовних країн (англ.мова)	0,5
Узагальнення шкільного курсу з біології	0,5
Фізика у живій природі та медицині (фізика)	0,5
Методи розв'язування задач з математики (І група)	0,5
Методи розв'язування задач з математики (ІІ група)	0,5
Гранично допустиме навантаження на учня	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38

Директор школи

Г.О.Титаренко

*Перелік програм факультативів та курсів за вибором в
Черкаській загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів № 26
ім. І.Ф.Момота
на 2018 – 2019 н. р.*

Курси за вибором

№ п/п	Назва	Клас	Кіл. год. на тижд ень	Години за програмою	Коли і ким затверджена (схвалено)
1	Програма курсу за вибором «Українознавство»	2-А, 3-А,3-Б, 3-В, 4-А,4-Б, 4-В	1 1 1	35 35 35	Програма державна Автори- Кононенко П.П., Присяжна Т.М. Лист ПТЗО від 27.12.2014р. № 14.1/12-Г-686
2	Програма курсу за вибором «Абетка харчування»	2-Б, 2-В	1	35	Програми курсів за вибором для ЗНЗ. Варіативна складова типових навчальних планів 1-4 класи. Лист ІМЗО від 06.04.2016 № 2.1/12-Г-128

Факультативи

№ п/п	Назва програми	Клас	Кіл. год. на тижд.	Години за програмою	Програми	Коли і ким затверджено, схвалено, рекомендовано.
1.	Логічні стежинки математики	5-А 5-Б 6-А	1 1 1	35 35 35	Державна, автор- Апостолова Г.В., Бакал О.П.	Затверджено листом ІМЗО від 04.07.2016 відповідно до листа МОН України від 17.08.2016 № 1/9-434
2.	Шкільна риторика	5-А 5-Б 6-А 6-Б 7-А 7-Б	1 1 1 1 1 1	35 35 35 35 35 35	Державна, автор- Крайний М.В.	Затверджено листом ІМЗО від 28.10.2016 р. № 2.1/12-Г-766
3.	Прекрасне довколо нас (мистецтво).	5-А 5-Б	0,5 0,5	17 17	Авторська, автор- вчитель Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №26 ім. І.Ф.Момота Чernoненко Т.Л.	Програма затверджена наказом Департаменту освіти та гуманітарної політики Від 17.10.17 № 770
4.	Німецькомовні країни	5-Б	1	35	Авторська, автори Редько В.Г., Полонська Т. К., Басай Н.П.	Рекомендовано протокол комісії з іноземних мов Науково-методичної

						Горбатова О.Д.	ради з питань освіти МОН України № 1 від 11.03.2015 р.
5.	Психологія спілкування	6-А 6-Б	0,5 0,5	17 17		Авторська, автор-практичний психолог Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №26 ім. І.Ф.Момота Горбатова О.Д.	Програма затверджена наказом Департаменту освіти та гуманітарної політики Від №
6.	Історія рідного краю.	6-А	1	35		Факультатив автор-укладач вчитель Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №26 ім. І.Ф.Момота Ращко Л.В.	Рекомендовано Вченюю радию КНЗ «ЧОПОПП ЧОР» Протокол № 2 від 25 травня 2016р.
7.	Біологія. Життя рослин.	6-Б	1	35		Авторська, автор-вчитель Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №26 ім. І.Ф.Момота СупруновичЮ.В.	Програма затверджена наказом Департаменту освіти та гуманітарної політики Від №
8.	Дизайн в побуті	7-А 7-Б 8-А	1 1 0,5	35 35 17		Авторська, автор-вчитель Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №26 ім. І.Ф.Момота Черненко Т.Л.	Програма затверджена наказом Департаменту освіти та гуманітарної політики Від №
9.	Фізика в русі	8-А	1	35		Автор Деркач Н.А.	Лист ІТЗО від 19.02.2014 № 14.1/12 - Г- 144
10.	Видатні постаті України середини XVI – XVIII століть	8-А	1	35		Авторська, автор-вчитель Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №26 ім. І.Ф.Момота Онопрієнко Н.Я.	Програма затверджена наказом Департаменту освіти та гуманітарної політики Від 17.10.17 № 770
11.	За лашунками шкільної математики. Програма факультативного курсу для учнів 7-9 класів.	7-А 7-Б 8-А 9-А 9-Б	1 1 1 1 1	35 35 35 35 35		Державна, автори-Бевз В.Г., Бурда М.І., та інші.	Затверджено листом ІМЗО від 04.07.2016 відповідно до листа МОН України від 17.08.2016 № 1/9-434

12.	Методи розв'язування задач з математики	10-І 11-А 11-А	1 0,5 0,5	35 17 17	Державна, автор-Лахтадир Л.І.	Затверджено листом ІМЗО від 04.07.2016 відповідно до листа МОН України від 17.08.2016 № 1/9-434
13.	Культурознавство англомовних країн	11-А	0,5	17	Авторська, автор-вчитель Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №26 ім. І.Ф.Момота Єлісеєнко Т.А.	Програма затверджена наказом Департаменту освіти та гуманітарної політики Від 28.09.2015р. № 462
14.	Фізика у живій природі та медицині	11-А	0,5	17	Авторська, автор-вчитель Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №26 ім. І.Ф.Момота Яценко В.В.	Програма затверджена наказом Департаменту освіти та гуманітарної політики Від 17.10.17 № 770
15.	Узагальнення шкільного курсу біології	11-А	0,5	17	Авторська, автор-вчитель Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №26 ім. І.Ф.Момота Супрунович Ю.В.	Програма затверджена наказом Департаменту освіти та гуманітарної політики Від 28.09.2015р. № 462
16.	Стилістика української мови. 10-11 класи	10-І 11-А 11-А	1 0,5 0,5	35 17 17	Державна, автор-Авраменко О.М. та Чукіна В.Ф.	Затверджено листом ІМЗО від 03.07.2017р. № 21.1/12-Г-646

Директор школи

Г. О. Титаренко

